

Preferencje czytelnicze uczniów Zespołu Szkół Technicznych w Mikołowie. Analiza wyników ankiety

autor: Piotr Wypiór – nauczyciel bibliotekarz, Zespół Szkół Technicznych w Mikołowie

1. Informacje ogólne (omówienie pyt. nr 1)

Na początku roku szkolnego 2015/2016 przeprowadziłem ankietę czytelniczą w celu zbadania preferencji czytelniczych uczniów Zespołu Szkół Technicznych w Mikołowie. Ankieta została objęta uczniowie klas pierwszych tej szkoły, w liczbie 127 osób w wieku 14-15 lat. Ankieta czytelnicza zawierała 14 pytań tak zamkniętych, jak i otwartych. W pytaniach zamkniętych ankietowani mogli udzielić odpowiedzi na kilka podpunktów w nich zawartych, natomiast w pytaniach otwartych byli proszeni o udzielenie krótkiej, rzeczowej odpowiedzi.

Celem przeprowadzenia ankiety było także poznanie aktywności czytelniczej uczniów oraz zbadanie w jakim stopniu księgozbiór biblioteki Zespołu Szkół Technicznych zaspokaja potrzeby czytelników.

2. Analiza szczegółowa ankiety

Pyt. 2. Czy czytasz książki?

Na to pytanie 123 uczniów odpowiedziało twierdząco, stanowi to 96,85% ogółu ankietowanych. Czterech uczniów odpowiedziało, że nie czyta książek, stanowi to 3,15 procent ogółu ankietowanych osób.

Pyt. 3. Najczęściej sięgasz po książki

90 osób, czyli 70,86% ogólnej liczby ankietowanych odpowiedziało, że najczęściej czyta książki w formie papierowej. 21 osób (16,53%) czyta książki w formie elektronicznej (E-booki), natomiast prawie tyle samo ankietowanych, bo 20 osób (15,74%) słucha tzw. audiobooków, czyli książek w formacie mp3.

Pyt. 4. Czytasz książki

Na pytanie czwarte najwięcej osób -71 (55,90% ankietowanych) odpowiedziało, że czyta tylko z przymusu lektury szkolne, tylko 22 osoby (17,32%) czyta książki dla przyjemności. Z obu powodów sięga po książkę 25,19% ogółu ankietowanych, czyli 32 osoby. Trzy osoby (2,36%) sięgnęły po książkę z ciekawości, a jedna (0,78%) z powodu chęci poznawania historii.

Pyt. 5. Ile książek w ciągu roku kalendarzowego przeczytałeś?

Na pytanie dotyczące ilości książek przeczytanych w ciągu roku 36 osób (28,34%) ankietowanych odpowiedziało, że przeczytało zaledwie jedną książkę. Dwie pozycje książkowe przeczytało 33 uczniów (25,98% ogółu), natomiast 27 osób (21,25%) zadeklarowało przeczytanie 7 książek w ciągu roku. Dwanaście osób (9,44%) przyznało się do przeczytania 10-15 książek w ciągu roku kalendarzowego. Tylko trzy osoby zadeklarowały w ankiecie, że przeczytały 25 książek w ciągu roku, co stanowi 2,36% ankietowanych uczniów. Piętnastu uczniów (11, 81%) nie potrafiło wskazać dokładnej liczby przeczytanych książek.

Pyt.6. Czytając lekturę szkolną wybierasz wydanie:

Dla 55 ankietowanych osób (43,30%) rodzaj wydawnictwa przy wyborze lektury szkolnej nie ma znaczenia. Streszczenia, a nie lektury szkolne są podstawą poznawania treści książek dla 46 uczniów

(36,22% ankietowanych). Lektury z opracowaniem z Wydawnictwa GREG lubi wybierać 21 osób z ankietowanej grupy, czyli 16,53% uczniów. Tylko cztery osoby zadeklarowały wybór lektur z wydawnictwa Biblioteki Narodowej (3,14% uczniów).

Pyt. 7. Twoją ulubioną lekturą szkolną jest:

Na to pytanie ankietowane osoby odpowiedziały następująco:

1. „Mały Książę”	18 osób (14,17%)
2. „Kamienie na szaniec”	15 osób (11,84%)
3. „Krzyżacy”	6 osób (4,72%)
4. „Hobbit”, „Kamizelka”	5 osób (3,93%)
5. „Oskar i Pani Róża”, „Zemsta”	4 osoby (3,14%)
6. „Ten obcy”, „W pustyni i w puszczy”	3 osoby (2,36%)
7. „Chłopcy z Placu Broni”, Przygody Tomka Sawyera”, „Antygona”	2 osoby (1,57%)

Niepokojący jest fakt, że aż 45 osób (35,43% ogółu ankietowanych) wyraziło opinię, że nie potrafi wskazać żadnej ulubionej lektury szkolnej. W pojedynczych przypadkach ankietowani wskazywali takie ulubione lektury jak: „Buszujący w zbożu”, „Pan Tadeusz”, „Dywizjon 303”, „Opowieść wigilijna”, „Katarzynka”, „Dzieci z Bullerbyn”, „Folwark zwierzęcy”, „Mitologia”, „Ania z Zielonego Wzgórza”, „Romeo i Julia”, „Odyseja”.

Pyt. 8. Lekturą szkolną którą lubisz najmniej jest:

1. „Krzyżacy”	63 osoby (49,60%)
2. „nie ma takiej lektury”	34 osoby (26,77%)
3. „większość lektur”	6 osób (4,72%)
4. „Ania z Zielonego Wzgórza”	4 osoby (3,14%)
5. „Romeo i Julia”, „Pan Tadeusz”, „Pieśń o Rolandzie”	3 osoby (2,36%)
6. „Opium w rosale”	2 osoby (1,57%)

W pojedynczych przypadkach ankietowani wskazywali takie najmniej ulubione lektury jak: „Dziady”, „Zemsta”, „Quo vadis”, „Antygona”, „Balladyna”, „Hobbit”, „Dywizjon 303”.

Pyt. 9. Jak często czytasz:

Najwięcej osób odpowiedziało na to pytanie, że czyta tylko w okresie roku szkolnego (72 uczniów) – 56,69% ogółu ankietowanych. 29 osób (22,83%) czyta systematycznie, a 28 osób (22,047%) zadeklarowało czytelnictwo tylko w czasie wolnym.

Pyt. 10. Twoja droga do książki:

Dla 73 osób (57,48%) główną drogą dostępu do książki jest biblioteka szkolna. Nieco mniej ankietowanych, bo 56 uczniów (44,094%) korzysta ze zbiorów bibliotek publicznych. Dwudziestu ankietowanych zadeklarowało zakup książek w księgarni, stanowi to 15,74% ogółu. Szesnastu

uczniów (12,59%) odpowiedziało, że pożycza książki od znajomych, a 12 (9,44%), że zamawia książki przez Internet.

Pyt. 11. Czym kierujesz się w wyborze książek?

Najwięcej osób – 76 odpowiedziało, że główną zasadą, którą kierują się w wyborze lektury do czytania jest jej tematyka. Stanowi to 59,84% ogółu respondentów. Tytuł książki jest drugą w hierarchii ważności zasadą dobierania lektury dla 31 (24,40%) osób. Sugestiami kolegów w doborze lektury kierowało się 25 osób (19,68% ogółu ankietowanych). Recenzje to zasada wyboru lektury dla 16 ankietowanych (12,59%). Najmniej ankietowanych osób – 9 (7,08%) wskazywało szatę graficzną jako cechę, według której wybierają sobie lekturę do czytania. Pojedyncze osoby wskazały też inne cechy doboru lektury, np. gatunek, czy przymus wypożyczenia.

Pyt. 12. Jaka tematyka książek najbardziej Ciebie interesuje?

Przeważająca liczba ankietowanych – 52 osoby (40,94%) wskazała książki o tematyce przygodowej, jako te, które najbardziej lubią czytać. Na drugim miejscu w hierarchii tematyki uplasowała się fantastyka, jest to ulubiony temat lektury dla 49 osób (38,58%). Trzecią w hierarchii jest tematyka wojenna. Książki o tej tematyce lubi czytać 27 ankietowanych osób (21,25%). Romanse i tematyka psychologiczna w treści książek cieszą się w równym stopniu powodzeniem u 19 ankietowanych uczniów (14,96%). Dwunastu uczniów (9,44%) lubi czytać poradniki, a jedenastu (8,66%) książki o tematyce historycznej. Tematyką dokumentalną w lekturze pasjonuje się 9 ankietowanych osób (7,08%), a popularno-naukową 7 osób (5,51%). Na szarym końcu zainteresowań czytelniczych znajdują się literatura o tematyce obyczajowej (4,72%) oraz poezja (1,57%). Kilka ankietowanych osób wskazało książki o tematyce biograficznej, motoryzacyjnej, erotycznej lub horrory jako przedmiot ich zainteresowań czytelniczych.

Pyt. 13. Twoim ulubionym autorem jest:

Podczas analizy odpowiedzi ankietowanych osób na to pytanie okazało się, że zdecydowana większość respondentów nie ma swojego ulubionego autora. Takiej odpowiedzi udzieliło 71 ankietowanych uczniów (55,90%). Najpopularniejszym autorem książek wśród ankietowanych czytelników okazał się być Andrzej Sapkowski, wskazało go 6,29% ankietowanych. Na drugim miejscu uplasowała się brytyjska autorka J.K. Rowling (5,51%), na trzecim Henryk Sienkiewicz (3,93%). Czwartym w hierarchii popularności okazał się być J.R.R. Tolkien oraz Stephen King. Każdego z nich wskazało po 3,14% ankietowanych respondentów. Pojedyncze osoby wskazywały takich ulubionych autorów książek jak Dmitry Glukhovski, Frederick Forsyth, Dan Brown, Suzanne Collins, Graham Masterton, Aleksiej Kadocznikow, E.A. Poe, Aleksander Kamiński, Nicholas Sparks, Anna Todd, Agatha Christie, Adam Mickiewicz, Jarosław Grzędowicz, Charles Dickens, Trudi Canavan, Molier.

Pyt. 14. Jak często korzystasz z biblioteki szkolnej?

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów (55,90) odpowiedziało, że korzysta z biblioteki szkolnej rzadziej niż raz w miesiącu. 25,19% respondentów nie korzysta z niej wcale, a 16,53% korzysta tylko raz w miesiącu. Korzystanie z zasobów biblioteki szkolnej częściej niż raz tygodniu lub raz w tygodniu deklarowały tylko dwie ankietowane osoby.

Wnioski

Podsumowując wyniki niniejszej ankiety czytelniczej należy stwierdzić, że na 127 ankietowanych osób 123 odpowiedziało, że czyta książki. Stanowi to 96,85% ogółu. Czterech uczniów odpowiedziało, że nie czyta książek. (3,15%). Dane te przeczą więc często powtarzanemu twierdzeniu, że uczniowie nie czytają książek. Równocześnie jednak liczbę osób, które w ciągu roku kalendarzowego przeczytały 25 i więcej książek można policzyć na palcach jednej ręki. Prawie 29% respondentów przyznało się do przeczytania tylko jednej książki w ciągu roku, natomiast 15 ankietowanych nie potrafiło wskazać

dokładnej liczby pozycji książkowych, które przeczytali. Niepokojący jest także fakt, iż więcej niż połowa ankietowanych (57%) sięga po książkę tylko w ciągu roku szkolnego. Czyni to zazwyczaj w związku z koniecznością przeczytania lektury, jest do tego niejako „zmuszona” przez szkolną rzeczywistość.

Zebrane dane pokazują, że wciąż króluje tradycyjna postać książki, respondenci twierdzą, że sięgają po książki głównie w formie papierowej, ale coraz więcej osób decyduje się również na inną formę czytelnictwa. Fakt ten wskazuje, aby biblioteka szkolna oferowała również wspomniane przez uczniów zamienniki, w postaci np. e-booka czy audiobooka. Tylko niewielka część ankietowanych osób przyznała, że czyta książki dla przyjemności.

Rodzaj wydania książki przy wyborze lektury nie jest ważny dla uczniów, prawie 40% z nich nie zwraca na to uwagi. Jednocześnie prawie 37% uczniów poznaje treść lektury tylko poprzez jej opracowania. Lektury z opracowaniem, czy to z serii Biblioteki Narodowej, czy z Wydawnictwa GREG znajdują uznanie tylko u niewielkiej liczby ankietowanych. Fakty te mogą wskazywać tak na ogólną niechęć uczniów do czytania książek, jak i nie przywiązywanie wagi do zawartości merytorycznej wydania, bez względu na jego przydatność w procesie poznawania lektury i samokształcenia.

W pytaniu o ulubioną lekturę szkolną najwięcej osób wskazało „Małego Księcia” Antoine’a de Saint – Exupery, natomiast daje do myślenia fakt, iż czterdziestu pięciu uczniów nie potrafiło wskazać żadnego ulubionego autora, którego książki lubią czytać.

Lekturą szkolną najmniej ulubioną przez respondentów okazali się być „Kryżacy” H. Sienkiewicza, wskazało ją ponad 49% uczniów. Prawie 27% uczniów wyraziło opinię, że nie ma najmniej ulubionej lektury.

Najpopularniejszą i wciąż najłatwiejszą drogą dostępu do książki jest nadal biblioteka szkolna. Wskazało ją prawie 57% ankietowanych. Na drugim miejscu w rankingu popularności jest biblioteka publiczna – wybór prawie 45% ankietowanych.

Dane te potwierdzają ważną rolę biblioteki w życiu szkolnym. Jest ona zarówno miejscem spotkania z książką, jak i przysłowiowym oknem na świat dla czytelnika, zgodnie z tym co powiedział Umberto Eco: „Kto czyta książki, żyje podwójnie”.